

สุภาพบุรุษทหารเรือหายไปไหน

“ฟังระลึกไว้ว่า พวกเธอต้องเป็นชาวเรือ เป็นนายทหารเรือ และพวกเธอไม่สามารถเป็นนายทหารเรือที่ดีได้หากไม่เป็นสุภาพบุรุษ”

Lord Nelson กล่าวอบรมบรรดานักเรียนนายเรือที่ฝึกปฏิบัติงานบนเรือของเขา

“ไม่มีทางเพียงพอเลย ที่นายทหารเรือมีแค่ความสามารถ...เขาควรเป็นสุภาพบุรุษด้วย ซึ่งอยู่บนรากฐานของศิลปศาสตร์ มีมารยาทที่ดีงาม สุภาพเรียบร้อย มีอัธยาศัยที่ละเอียดอ่อน มีจิตสำนึกแห่งเกียรติยศที่งดงามที่สุด”

John Paul Jones บิดาแห่งกองทัพเรือสหรัฐฯ

นำเรื่อง

ผมได้ร่วมเรียนนาวิกตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๗ ภายหลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหาร เหตุผลหนึ่งที่ผมเลือกเป็นทหารเรือ เนื่องจากมีความประทับใจจากนายทหารปกครองของโรงเรียนเตรียมทหาร ในส่วนที่

เป็นนายทหารเรือส่งไปจากกองทัพเรือ ท่านเหล่านั้นมีความเป็นสุภาพบุรุษ แตกต่างไปจากนายทหารอื่น ๆ

ในช่วงเวลาที่เป็นนักเรียนชั้นใหม่ที่โรงเรียนนายเรือ จำได้ว่านักเรียนชั้นปีที่ห้า ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง สิ่งหนึ่งที่พวกเราชั้นใหม่ได้รับการอบรมกรอกหูอยู่บ่อยครั้งว่า

ทหารเรือเป็นสุภาพบุรุษ เสียหายที่ผมนั่งอยู่ที่นั่นเพียงเดือนเศษ ก็ถูกเรียกขึ้นจากเรือฝึกในตอนที่กำลังเตรียมการเพื่อออกฝึกต่างประเทศ ผมต้องเตรียมตัวเพื่อไปศึกษาต่อที่โรงเรียนนายเรือสหพันธรัฐเยอรมนี เลขาจัดการชิมชั้บการฝึกอบรมตามแบบฉบับของทหารเรือไทย ผมกลับไปรับราชการอีกครั้งที่นั่นในตำแหน่งผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรือเพียงปีเดียว ได้เห็นว่าหลักสูตรการศึกษารวมทั้งการฝึกไม่ได้สอดคล้องกับการทำงาน เมื่อจบการศึกษาแล้วไม่ได้ทำให้เป็นนายทหารเรืออาชีพ ที่น่าเสียดายมากที่สุดคือ มีโอกาสอยู่ที่นั่นเพียงปีเดียว ไม่มีโอกาสที่จะวางแผนพัฒนาหลักสูตร นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งของความไม่มีประสิทธิภาพของการบริหารกำลังพลของกองทัพเรือที่บรรจุกคนให้เป็นผู้บัญชาการส่วนใหญ่ ๑ ปี ซึ่งทำมาร่วม ๒๐ กว่าปีแล้ว

ระยะหลังของการรับราชการในกองทัพเรือ ผมไม่ค่อยได้ยินการกล่าวขานเรื่องทหารเรือเป็นสุภาพบุรุษทั้งในกลุ่มคนของกองทัพเรือและคนภายนอก ทำให้อดคิดไม่ได้ว่ามันเกิดอะไรขึ้นจึงได้เปลี่ยนไปในทางลบ บรรพบุรุษทหารเรือได้สร้างทุนทางสังคม (Social Capital) ที่ดีงามไว้ทำไมคนรุ่นหลังจึงไม่รักษาให้อยู่ในสภาพเดิม หรือทำให้ดีขึ้นอีก ความน่าเสียดายนี้เองทำให้ผมใคร่นำเสนอเกี่ยวกับสุภาพบุรุษทหารเรือ เช่น ประวัติความเป็นมา ลักษณะของสุภาพบุรุษตามความคิดของชาวตะวันตก บางสาเหตุที่ทำให้คนในกองทัพเรือเหินห่างจากความเป็นสุภาพบุรุษทหารเรือ และสุดท้ายจะโยนปัญหาการฟื้นฟูเรื่องดังกล่าวให้เป็นภาระหน้าที่แก่คนรุ่นใหม่ของกองทัพเรือ ซึ่งควรดำเนินการต่อไปหากเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น

อย่างไรที่เรียกว่าเป็นสุภาพบุรุษ

หากถามใครสักคนว่าความหมายของสุภาพบุรุษคืออะไร ดูเหมือนว่าคนเหล่านั้นพอจะเข้าใจ แต่ถ้าซักลงไป ในรายละเอียดอาจต้องคิดอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพราะความหมายของสุภาพบุรุษค่อนข้างกว้าง และมีหลายประการสุดแล้วแต่จะลงลึกขนาดไหน เรามาดูความหมายจากแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือได้กันครับ

- ราชบัณฑิตยสถานให้นิยามว่า “ชายที่มีกิริยาจาจาเรียบร้อย รู้จักกาลเทศะ และมีคุณธรรม”

- ตามคตินิยมของสังคมไทยตรงกับคำว่า “ชายชาตรี” หมายถึง ผู้ชายที่มีนิสัยใจคอ และกิริยามารยาทสมกับความเป็นชาย ซึ่งมีลักษณะของสังคมไทยประการต่าง ๆ เช่น เป็นผู้มีความเกียรติ เชื้อถือได้ เป็นที่ไว้วางใจแก่สตรีได้ ทุกโอกาส รักษาสัจจะ ไม่เอาเปรียบผู้ที่ด้อยกว่า หรืออ่อนแอกว่า เป็นต้น

- พจนานุกรม Oxford Learner’s Dictionary อธิบายว่า “ผู้ชายที่สุภาพ มีการศึกษาดี มีมารยาทดีเลิศ และมีความประพฤติดีเสมอ”

- Cambridge Dictionary ให้นิยามว่า “ผู้ชายที่สุภาพ มีความประพฤติดีต่อผู้อื่นโดยเฉพาะต่อสตรีหรือชายที่กำเนิดจากสังคมชั้นสูง

- พจนานุกรมนิรุกติศาสตร์ของอังกฤษ อธิบายว่า “กลางศตวรรษที่ ๑๒ สุภาพบุรุษคือ ชายที่เกิดในครอบครัวที่ดี” และยังขยายความต่อไปว่ามาจากผู้ดีโรมันและขุนนางกรีกโบราณ จากคำว่า Gentleman อาจมาจากภาษาฝรั่งเศส ซึ่งอังกฤษได้นำมาใช้ในศตวรรษที่ ๑๘ โดยในภาษาอังกฤษหมายถึง “คนที่มีฐานะสูงในสังคม” อยู่บ่อย ๆ แต่บางครั้งจำกัดอยู่เฉพาะชายที่มีตราประจำตระกูล (Coat of arms)

ความหมาย Gentleman ในภาษาอังกฤษ เริ่มแรกยังบอกถึงลักษณะพิเศษว่าเป็นชายในตระกูลสูงที่มีความประพฤติสอดคล้องกับลักษณะของพวกอัศวิน (Chivalry) และคริสต์ศาสนา

- Urban Dictionary ให้นิยามที่ค่อนข้างร่วมสมัยว่า “สุภาพบุรุษ คือ ชายที่ไม่ตื่นกลัวต่อแรงบังคับจากภายนอก เขาพูดความจริงและหนักแน่น เขาทำในสิ่งที่ถูกต้อง แม้ว่าไม่เป็นที่นิยมของสังคม เขามีบุคลิกภาพเข้มแข็งอย่างชัดเจนขณะปรากฏตัว เขาไม่เป็นคนแข็งกร้าวแต่มีความเชื่อมั่น เขาไม่ขาดเพื่อน คำว่า Gentle มิได้หมายความว่าอ่อนแอ แต่มีความเชื่อมั่น และทรงพลังในตัว และไม่ทำให้ผู้อื่นรู้สึกอึดอัดในขณะที่อยู่ใกล้เขา”

จากคำนิยามที่ยกมาเป็นตัวอย่าง สุภาพบุรุษมีความหมายหลากหลายมาก น่าสนใจที่ว่าความหมายในปัจจุบันต่างจากยุคเริ่มแรกมากพอสมควรอย่างเห็นได้ชัด แต่ไม่ใช่เรื่องแปลก เพราะเป็นความเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เป็นพลวัต (Dynamic) โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวกับประวัติของคำ (นิรุกติศาสตร์)

เรื่องราวของ “สุภาพบุรุษ” ในอดีต

ในที่นี้จะกล่าวของอังกฤษเป็นหลัก ใน Britannica Encyclopedia บอกถึงความเป็นมาของ “สุภาพบุรุษอังกฤษ” ซึ่งพอสรุปดังนี้ : คำว่า Gentle มาจากภาษาละติน Gentiles หมายถึง ตระกูลเดียวกัน ตลอดของศักราชสมัยใหม่ ชายที่เกิดในตระกูลสูง ตระกูลขุนนางมักได้ชื่อว่าเป็น Gentleman แต่ความประพฤติในอุดมการณ์ของความเป็นสุภาพบุรุษเปลี่ยนแปลงค่อนข้างรวดเร็วนับตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๖ ถึง ๑๘ แต่ทั้งนี้แก่นของความเป็นสุภาพบุรุษหาได้เปลี่ยนไปมากนัก

ย้อนกลับไปจากยุคกลางจนถึงศตวรรษที่ ๑๖ คำว่า Gentleman ผู้คนเน้นไปที่นักรบที่เป็นทหาร ซึ่งเป็นบ่อเกิดหลักของพวกขุนนาง พวกผู้ดี สุภาพบุรุษต้องเข้ารับการฝึกทหารในการใช้อาวุธ และการปะทะกันแบบใช้กำลังป้องกันตัว แต่เมื่อว่างจากการรบสุภาพบุรุษจึงออกล่าสัตว์ หรือแข่งขันกีฬา การกระทำแบบใช้ความรุนแรงเป็นที่ยอมรับในหมู่ประชาคมของพวกเขา ซึ่งเป็นคนในตระกูลสูง โดยเฉพาะเมื่อการกระทำนั้นเพื่อปกป้องเกียรติยศของตน

กษัตริย์ก็เป็นสุภาพบุรุษเช่นกัน ซึ่งพระองค์ยึดมั่นต่อจรรยาบรรณ (Code of Conduct) ของความเป็นสุภาพบุรุษ และยังเป็นสมาชิกพระองค์แรกของกลุ่ม หรือเป็นหนึ่งในที่ทรงอิทธิพลสูงสุด ตลอดศตวรรษที่ ๑๖ กษัตริย์ได้รับการคาดหวังว่าเป็นผู้นำของทหารในการรบ หรือในการล่าสัตว์และแข่งขันกีฬา แต่เมื่อถึงศตวรรษที่ ๑๘ บทบาทด้านการต่อสู้ของสุภาพบุรุษเริ่มลดน้อยลง ดังนั้นสุภาพบุรุษในอุดมการณ์จึงห่างจากการเป็นนักรบไป

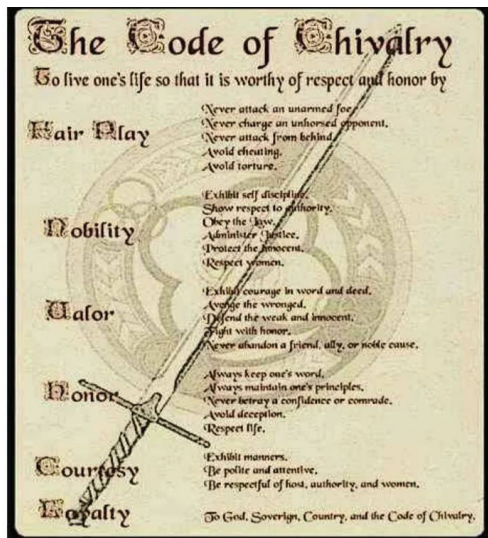
ปัจจัยหลักของการเปลี่ยนผ่านของสุภาพบุรุษ

ในอุดมการณ์คือ การกำเนิดรัฐ (state) ซึ่งต่อมาถูกกระตุ้นด้วยการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากเทคโนโลยีของการทำสงคราม ดินปืนทำให้บรรดาพวกสุภาพบุรุษหรือพวกอัศวินกลายเป็นพวกกล้าหลัง สมัยที่รบกันบนหลังม้าทหารราบเริ่มทวีความสำคัญ บรรดาทหารของพวกขุนนางจึงไม่สามารถสู้รบกับทหารของกษัตริย์ได้ เนื่องจากทหารของกษัตริย์ได้รับการติดอาวุธที่ดีและทันสมัย ดังนั้นกษัตริย์จึงไม่จำเป็นต้องพึ่งพวกขุนนางที่คอยรับใช้กษัตริย์ ต่อมาจึงอาศัยระบบราชการเป็นหลัก รวมทั้งการจัดการเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการระดมสรรพกำลัง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรบสูงขึ้น นั่นคือสาเหตุที่ขุนนางถูกลดบทบาทและอำนาจลงแล้วส่งผลให้กษัตริย์กับพวกขุนนางเริ่มแยกห่างกัน ต่อมาในศตวรรษที่ ๑๗ กษัตริย์ไม่ได้เป็นผู้นำหน่วยทหารในการสู้รบ แต่ยังคงใช้วิธีการจ้างคนอื่นทำงานในรัฐบาล และอาจให้รางวัลตอบแทนโดยแต่งตั้งให้เป็นขุนนางโดยตำแหน่ง

การเข้ารับราชการในราชสำนักจำเป็นต้องมีความเป็นสุภาพบุรุษ โดยเฉพาะจรรยาบรรณของพวกอัศวิน เช่น การมีวินัยในตนเอง การเพียบพร้อมด้วยกิจกรรมายาที่ดี เป็นต้น สุภาพบุรุษแตกต่างจากผู้อื่นที่วัฒนธรรม และความประพฤติมากกว่าเป็นทหาร และลักษณะทางการเมือง

ธรรมชาติของความเป็นสุภาพบุรุษได้เปลี่ยนแปลงอีกครั้งในศตวรรษที่ ๑๘ อันมีผลมาจากความเป็นจริงด้านเศรษฐกิจ หรือเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เดิมสุภาพบุรุษมีรายได้จากที่ดินและจากรัฐบาล แต่ครั้งนี้พวกเขาต้องทำธุรกิจของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจทุนนิยม แต่ขณะเดียวกันยังคงสภาพชนชั้นสูงของสังคม แต่การปรับตัวของอังกฤษเนื่องจากการเรียกร้องความเสมอภาคของสังคม ย่อมส่งผลกระทบต่อความสำคัญที่เคยมีต่อสุภาพบุรุษ กระนั้นก็ตามความรุ่งเรืองของอังกฤษสมัยพระนางวิกตอเรีย สุภาพบุรุษอังกฤษยังคงได้รับการยอมรับจากสังคมอยู่โดยพวกเขาไม่ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพ เนื่องจากมีที่ดินจำนวนมากอย่างเหลือเฟือ

ความสำคัญและอิทธิพลของจรรยาบรรณของอัศวิน

The Code of Chivalry Rules for Medieval Conduct of a Medieval Knight

ในยุคกลางความเป็นสุภาพบุรุษอังกฤษได้รับอิทธิพลจากจรรยาบรรณของพวกอัศวิน (Code of the Knights) ซึ่งพวกอัศวินทุกคนของกษัตริย์ Arthur ต้องสาบานตน ในคำสาบานนั้น เช่น ปกป้องผู้ที่อ่อนแอ และผู้ไม่สามารถป้องกันตัวเองได้ เชื่อฟังต่อผู้มีอำนาจเหนือกว่า พูดจริงเสมอ มีความสุภาพ เป็นต้น จรรยาบรรณของพวกอัศวินอยู่เหนือกฎการรบ เป็นระบบศีลธรรมจรรยาบรรณ บางข้อยังคงเป็นหลักการของสุภาพบุรุษในปัจจุบันที่ยึดถือกันอย่างเหนียวแน่น แต่บางข้ออาจเข้มงวดน้อยลง หรือบางข้ออาจถูกละเลย ทั้งนี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมตามที่ได้กล่าวแล้ว

ลักษณะของสุภาพบุรุษอังกฤษที่สืบเนื่องมาจากอิทธิพลของอัศวิน มีลักษณะเด่นซึ่งเป็นชายที่สุภาพรักษาคำพูด มีสไตล์ที่ดีงาม แม้ว่าสไตล์มิใช่ลักษณะ

สำคัญสูงสุด รองลงมาคือให้ความเคารพต่อผู้อื่น การเป็นสุภาพบุรุษมิใช่สุภาพ หรือเอื้อเฟื้อเฉพาะต่อสตรี แต่ยังหมายถึงผู้ที่อาวุโสหรือสูงวัยกว่า และแม้กระทั่งเด็ก นอกจากนั้นยังประกอบด้วย ไม่เห็นแก่ตัว เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความตระหนักว่าชีวิตของเขาเกิดมาเพื่อคนอื่น มีความกล้าหาญ ต้องช่วยเหลือสตรีเสมอ จะไม่ครอบงำหรือบีบบังคับเธอ กระตุน และให้กำลังใจเธอ เป็นต้น

ลักษณะของสุภาพบุรุษ

ในยุคปัจจุบันความเป็นสุภาพบุรุษแตกต่างจากอดีตในยุคเริ่มต้นที่เป็นอัศวิน โดยมีสาเหตุหลักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม กระนั้นก็ตามแก่นของความเป็นสุภาพบุรุษส่วนใหญ่มิได้เปลี่ยนแปลงมากนัก จนมีนัยสำคัญที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นารรวบรวมเรียบเรียงจากข้อมูลของฝ่ายตะวันตกเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์

- สุภาพบุรุษ คือ ผู้ให้ความเคารพผู้อื่น ซ่อนนี้ตรงกับปรัชญาของเต๋า ซึ่งเล่าจื๊อกล่าวไว้ว่า “เคารพต่อผู้อื่นแล้วเขาจะเคารพเรา” ซ่อนนี้มีความสำคัญมาก ผู้อื่นหมายถึงคนรอบข้างไม่ว่าจะเป็นเพศหรือวัยใด การแสดงออกเช่น กล่าวขอบคุณทุกคนที่ทำประโยชน์ให้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างที่เราต้องการให้เขาปฏิบัติต่อเรา แม้เป็นเรื่องเล็กน้อยไม่สำคัญมากนักก็ตาม

- สุภาพบุรุษ เป็นคนใจกว้างรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้ คนส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ต้องไม่ละเลยข้อนี้โดยเฉพาะกับผู้ที่ด้อยกว่า เช่น ผู้ใต้บังคับบัญชา การรับฟังความเห็นของผู้อื่น ทำให้เราได้รอบรู้ปัญหากว้างขวางขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อเราด้วย ต้องตระหนักว่าเราเองมิใช่ผู้รอบรู้ทุกอย่างและทำอะไรถูกต้องเสมอ

- สุภาพบุรุษ เป็นคนรักษาคำพูด การรักษาสัจจะ เป็นเรื่องจำเป็น และสำคัญมากสำหรับสุภาพบุรุษ คนที่ไม่มีสัจจะทำให้ผู้นั้นขาดความเคารพนับถือจากผู้อื่น เป็นการบ่อนทำลายตัวของเขาเอง คุณสมบัติข้อนี้เป็นที่ต้องการแทบทุกคนในวงการต่าง ๆ แม้กระทั่ง

ลูกเสือที่ยึดถือ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” ตลอดจนศีลข้อ ๔ ของศีลหลัก ๕ ข้อ

- สุขภาพบุรุษ ต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างการหลงตัวเอง (Ego) กับความเชื่อมั่นในตัวเอง (Self – confidence) สองสิ่งที่กล่าวนี้หากไม่ระมัดระวังอาจทำให้สูญเสียความเป็นสุขภาพบุรุษ ทั้งนี้ เพราะเส้นแบ่งของสิ่งทั้งสองนี้บางมากจนบางครั้งแยกไม่ออก ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ศรัทธาในความสามารถของตนเอง แต่ Ego แตกต่างออกไปอย่างสิ้นเชิง Ego เป็นการกระทำโดยมุ่งหวังหาประโยชน์แก่ตนเอง ซึ่งอาจไม่ตั้งอยู่บนความถูกต้อง Ego หรืออัตตาในระดับพอดีเป็นสิ่งจำเป็น เช่น ความทะเยอทะยาน หรือความมุ่งมั่น แต่หากสูงเกินไปมากเป็นสิ่งที่ไม่ควรมี

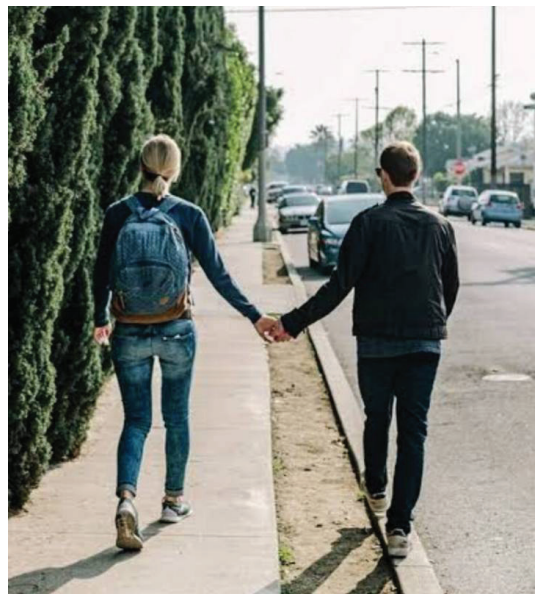
- สุขภาพบุรุษมักคิดบวกในหลาย ๆ กรณี การคิดบวกทำให้เขาเป็นคนที่ไม่มองโลกในแง่ร้าย ทำให้คนรอบข้างอยากอยู่ใกล้ นอกจากนั้นคนคิดบวกจะมีสุขภาพจิตที่ดี ไม่เครียด มีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าคนที่คิดเชิงลบ คนคิดบวกมักมองปัญหาเป็นโอกาส ในขณะที่คนคิดลบมักสร้างโอกาสเป็นปัญหา

- สุขภาพบุรุษมีความสุภาพอ่อนโยน ลักษณะข้อนี้ของสุขภาพบุรุษดำรงคงอยู่ตลอดเวลา นับตั้งแต่ยุคอควิน

และยังคงเป็นสิ่งที่ยังประสงค์สำหรับความเป็นสุขภาพบุรุษ เขาชอบช่วยเหลือสุขภาพสตรี ผู้สูงวัย และแม่กระทั่งเด็ก เขาสนทนาวาดูจากสุขภาพตลอดเวลา ไม่ตำหนิผู้ใด ไม่พูดจาก้าวร้าว เขาต้องหลีกเลี่ยงการพูดถึงตนเองจนมากเกินไป จะทำให้ผู้ร่วมสนทนาเกิดความอึดอัด และมองเขาเป็นคนโอ้อวดคุยโว เขาเป็นคนใจกว้าง ให้เกียรติต่อผู้ร่วมสนทนาโดยเฉพาะสุขภาพสตรี

- เอื้อเพื่อต่อสตรี สุขภาพบุรุษต้องให้เกียรติสุขภาพสตรีในทุก ๆ กรณี เช่น เปิดประตูรถ หรือประตูอาคารให้ ลูกขึ้นยืน เลื่อนเก้าอี้ให้สตรีนั่ง และเลื่อนเก้าอี้ออกเมื่อเธอลุกจากโต๊ะ เวลาเดินบนพุดบาทด้วยกัน สุขภาพบุรุษควรเดินด้านที่ติดกับถนน เมื่อมีการใช้ร่วมต้องกางร่มให้สุขภาพสตรี ในการสนทนาหลีกเลี่ยงเรื่องที่ไม่สนใจ หรือไม่อยากฟัง ไม่ดูถูกสตรีแม้เป็นการล้อเล่น เมื่อไปรับประทานอาหารร่วมกันในภัตตาคารหรือโรงแรม สุขภาพบุรุษเป็นผู้จ่ายเงิน เมื่อจะแยกจากกัน สุขภาพบุรุษต้องส่งเธอให้ถึงบ้าน

- สุขภาพบุรุษมีความกล้าหาญ คุณสมบัติข้อนี้ของสุขภาพบุรุษเป็นหัวใจสำคัญ นับตั้งแต่ยุคอควิน ความกล้าหาญมีสองประการ ได้แก่ ความกล้าหาญทางกายภาพ เช่น กล้าหาญในการต่อสู้ กล้าทำงานหนัก และเสี่ยงอันตราย

เป็นต้น อีกประการเป็นความกล้าหาญทางศีลธรรม หรือจริยธรรม (Moral Courage) คือ คนที่กล้าพูดกล้าทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง แม้จะเสี่ยงต่อการถูกตำหนิ หรืออาจทำให้ผู้อื่นไม่สบายใจ ทั้งนี้เพื่อรักษาหลักการและประโยชน์ของส่วนรวม

- สุภาพบุรุษต้องรู้จักดูแลตนเองทั้งในด้านความสะอาดของร่างกาย เสื้อผ้า หน้า ผม แต่มีใช้มากเกินไปจนดูเป็นคนสำอาง เขาต้องระวังไม่ให้มีกลิ่นปาก และกลิ่นกาย ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจต่อผู้ใกล้ชิด นอกจากความสะอาดแล้ว เสื้อผ้าต้องไม่คับ หรือหลวมเกินไป รวมทั้งสีของเสื้อผ้าต้องเหมาะกับกาลเทศะ พยายามรักษาความสะอาดของรองเท้า รวมทั้งรองเท้าต้องให้เข้ากับเครื่องแต่งกายด้วย เมื่อสวมสูทไปงานที่เป็นทางการ ควรสวมรองเท้าหนังผูกเชือกแทนรองเท้าคัทชู

- สุภาพบุรุษต้องเป็นคนละเอียดรอบคอบ เป็นคนรักครอบครัว (Family Man) เป็นผู้นำครอบครัวที่ดี นำครอบครัวไปสู่ความถูกต้อง ร่วมกับภรรยาในการแก้ไขปัญหา เป็นที่พึ่งของภรรยาและครอบครัวทั้งทางกายและทางใจ สร้างครอบครัวให้อบอุ่นและซื่อสัตย์ต่อภรรยา ซื่อสัตย์ในที่นี้หมายถึง ไม่ผิดทำนองคลองธรรม หรือเรื่องชู้สาว

- สุภาพบุรุษไม่แก้ไขปัญหาด้วยความรุนแรง แม้เขาจะมีร่างกาย และมีมือเหนือกว่าคู่ขัดแย้ง เขาต้องตระหนักว่าความรุนแรงไม่สามารถแก้ได้ทุกปัญหา การใช้ความรุนแรงไม่ใช่วิสัยของสุภาพบุรุษ ความรุนแรงในที่นี้รวมทั้งวาจาด้วย โดยเฉพาะต่อสุภาพสตรี

- สุภาพบุรุษต้องโอบอ้อมอารีต่อทุกคนเมื่อมีโอกาส มีคำพังเพยของพจนานุกรมว่า “Chivalry Is Not Dead” อัศวินไม่มีวันตาย หมายถึง คนที่เป็นสุภาพบุรุษตามแบบของอัศวินจะไม่หายไปจากโลก เขาเกิดมาเพื่อคนอื่น น่าจะใกล้เคียงกับภาษิตของไทย “คนดีไม่มีวันตาย”

- เมื่อสุภาพบุรุษเป็นแขกรับเชิญ เมื่อได้รับเชิญจากเพื่อนหรือคนรู้จัก เป็นธรรมเนียม (ของชาวตะวันตก) ที่แขกต้องเตรียมการ และแนวทางปฏิบัติ แตกต่างจากคนไทยบ้าง

การได้รับเชิญไปรับประทานอาหารที่บ้านเพื่อน หรือคนรู้จักถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่ง ตามมารยาทแล้วเมื่อเราจะไปต้องโทรบอกให้เจ้าภาพทราบ เพื่อให้เขามีเวลาเตรียมตัว และควรแจ้งให้เขาทราบว่าเราจะไปถึงตรงเวลาหรือไม่ หากบังเอิญมีเหตุให้ถึงช้าควรแจ้งให้เขาทราบด้วย การเป็นแขกควรมีอะไรติดไม้ติดมือไปด้วย ซึ่งขึ้นอยู่กับโอกาส ความสัมพันธ์ และสถานการณ์ หากตัดสินใจไม่ถูก การให้ช็อคโกแลตมักเป็นที่นิยมให้กันโดยทั่วไป ในระหว่างเวลาที่เป็นแขก สุภาพบุรุษไม่ควรแสดงอาการนำเบ้อออกมา เพราะจะทำให้เจ้าภาพอึดอัด หากเห็นว่าบรรยากาศเริ่มนำเบ้อ สุภาพบุรุษควรนำเสนอกิจกรรมที่น่าสนใจ ทั้งสำหรับแขกและเจ้าภาพ การสนทนาอย่างมีอารมณ์ขันเป็นสิ่งที่ควรกระทำ สุภาพบุรุษควรสังเกตว่าควรจ่าเวลาเจ้าภาพเวลาใด นอกจากแสดงการขอบคุณสำหรับงานเลี้ยงที่ได้รับตอนจะจากกันแล้ว การส่งจดหมาย หรือการขอบคุณอีกครั้งใน ๒ - ๓ วัน ถัดมาเป็นสิ่งที่พึงกระทำ

- สุภาพบุรุษกับการสนทนา แม้สุภาพบุรุษเป็นบุคคลที่มีความสง่า ดูดีอยู่เสมอ แต่การพูดอาจช่วยเสริมคุณค่าของเขา หรือในทางกลับกันอาจทำลายได้ หากการพูดของเขาไม่เหมาะสมกับสภาพที่เขากำลังเผชิญอยู่ ดังนั้นสุภาพบุรุษที่ได้รับการศึกษาอบรมมาดีจึงต้องระมัดระวังในการสนทนา เช่น ไม่พูดจาลามก ให้โอกาสผู้อื่นได้พูดบ้าง การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากเป็นมารยาทที่ดีแล้วยังได้รับประโยชน์ในสิ่งที่คนอื่นพูด ดังที่ท่านดาไล ลามะ กล่าวว่า “ขณะที่เราพูดเราถ่ายทอดประสบการณ์ของเรา แต่เมื่อเราฟังเราได้ประสบการณ์เพิ่มเติม” หรือสุภาษิตไทย “พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” แต่ก็ใช่ว่าไม่พูดอะไรเลยตลอดการสนทนา

- สุภาพบุรุษควรพูดให้น้อยเกี่ยวกับตนเอง เพราะจะทำให้คู่สนทนา รู้สึกอึดอัดแม้จะเป็นเรื่องที่ดีก็ตาม นอกจากไม่พูดคำหยาบแล้ว สุภาพบุรุษไม่กล่าวคำสบถ เพราะการพูดเช่นนั้นนอกจากไม่มีประโยชน์แล้วยังลดคุณค่าของผู้พูดอีกด้วย อย่างไรก็ตามหากในวงสนทนามีผู้หญิง สุภาพสตรีร่วมด้วย การระมัดระวังในสิ่งที่แสดง

ในทางลบพึงตระหนักให้มากขึ้น

เมื่อมีการโต้แย้ง หรือโต้เถียงกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องสำคัญ หรือเรื่องเล็กน้อยก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุภาพบุรุษต้องหลีกเลี่ยงคือ การลงไม้ลงมือ เขาควรระงับอารมณ์ตั้งแต่เริ่มแรก การโต้เถียง หรือทะเลาะกันไม่มีประโยชน์ ทั้งสองฝ่าย สิ่งสำคัญที่สุดสุภาพบุรุษต้องหลีกเลี่ยงคือ การโต้เถียงกับสุภาพสตรี แม้ว่าเขาเป็นฝ่ายถูกก็ตาม เพราะการโต้เถียงกับสุภาพสตรีส่งผลในทางลบต่อบุคลิกของเขา ยังมีประเด็นปลีกย่อยที่อาจไม่สำคัญนักที่สุภาพบุรุษพึงกระทำ และพึงละเว้น เช่น

- เป็นคนตรงต่อเวลา และเชื่อถือได้
- หลีกเลี่ยงการใช้โทรศัพท์ในบางโอกาส โดยเฉพาะสถานที่ห้ามใช้
- ไม่โยนความผิดให้ผู้อื่นเมื่อเขาเป็นผู้กระทำ
- ต้องมีมารยาท สุภาพ ซึ่งสำคัญเท่าเทียมกับ

ความกล้าหาญ (Theodore Roosevelt)

- ไม่ล่วงเกินเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น
- ไม่ทำร้ายความรู้สึกของสุภาพสตรี
- ต้องรู้จักคำว่า “Lady First”
- ไม่แสดงตนว่าเป็นคนรู้ดีทุกเรื่อง
- รักษามาตรฐาน และค่านิยมของความเป็นสุภาพ

บุรุษให้สูง

- เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน
- ให้อภัยผู้อื่น อย่าปล่อยยให้เรื่องร้าย ๆ กัดกร่อน

จิตใจตนเอง

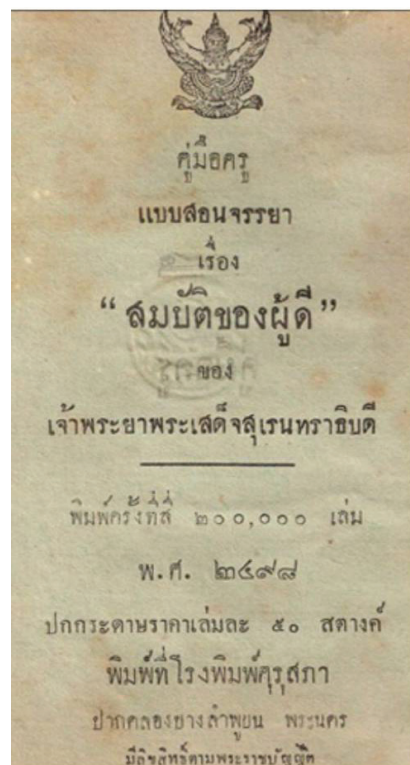
- ไม่ว่าร้ายต่อผู้อื่น ควรปรารถนาดีต่อผู้อื่น
- กล้ารับผิดชอบ
- รักษาเกียรติยศและชื่อเสียงของตน เป็นคนไม่

เสแสร้ง เป็นตัวของตนเอง

ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นการสรุปความเป็นมา และลักษณะของสุภาพบุรุษในความคิดของชาวตะวันตก อาจมีคนตั้งคำถามว่าสังคมไทยตั้งแต่ในอดีตมีการกำหนดหรือบอกเล่าเกี่ยวกับความเป็นสุภาพบุรุษบ้างหรือไม่ ผมได้ค้นหาในช่วงเวลาสั้น ๆ ได้ทราบอย่างไม่ชัดเจนนักว่าสังคมไทยได้เริ่มเปลี่ยนแปลงมากโดยได้รับอิทธิพล

จากฝ่ายตะวันตก ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ เป็นต้นมา ที่กล่าวขานกันอีกยุคหนึ่งคือ สมัยที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ส่วนปัจจุบันแทบไม่มีข้อโต้แย้งว่าสังคมไทยถูกครอบงำจากชาติตะวันตก จนเปลี่ยนไปมากจากอดีต

น่าสนใจที่มีนักเขียนคนสำคัญชื่อ ศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์) ได้กล่าวแต่ก่อนข้างก่าวมถึงลักษณะของสุภาพบุรุษระหว่าง “คนดี” กับ “ผู้ดี” ซึ่งคล้ายกับความคิดของพวกตะวันตกโดยเฉพาะอังกฤษที่กำหนดสุภาพบุรุษตอนเริ่มแรกจากพวกขุนนาง หรือผู้ดี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกอัครวิญสมัยเดิมมาจากตระกูลผู้ดีคนชั้นสูง ส่วนคนดีนั้นเป็นคุณสมบัติของพวกอัครวิญในส่วนของความคิดของศรีบูรพานั้น “สุภาพบุรุษคือ คนที่เกิดมาเพื่อผู้อื่น เป็นคนเสียสละ”

คนรุ่นเก่าคงรู้จักหนังสือ “สมบัติของผู้ดี” (ส่วนมากนิยมเรียกว่า สมบัติผู้ดี) ซึ่งเขียนในสมัยรัชกาลที่ ๖ โดยเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เรียบเรียง

ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ เป็นหลักปฏิบัติ ๑๐ ประการ เกี่ยวกับ กายจริยา วจีจริยา และมโนจริยา ของความเป็นผู้ ประพฤติดี โดยความคิดเห็นส่วนตัวในฐานะที่เคยบวช และจำพรรษาที่สวนโมกขพลาราม คิดว่าหนังสือสมบัติ ผู้ดีคงได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา โดยเฉพาะจาก พระวินัยของภิกษุที่เป็นเสขียวัตร ซึ่งเป็นวัตรปฏิบัติ ด้านมารยาทที่ภิกษุพึงตระหนัก ในการสำรวมกาย วาจา และใจ โดยเฉพาะเมื่อปรากฏอยู่ในชุมชน ในเสขียวัตร แบ่งเป็น ๔ หมวด ได้แก่ หมวดสารูป หมวดโภชนาปฏิสังขต หมวดธรรมเทศนาปฏิบัติสังขต และหมวดปกิณกะ

แม้ในหนังสือสมบัติผู้ดีขาดรายละเอียดเกี่ยวกับ ความเป็นสุภาพบุรุษ เนื่องจากเป็นหนังสือใช้สอนกุลบุตร กุลธิดา แต่หากเทียบเคียงกับลักษณะของสุภาพบุรุษ ในปัจจุบัน มีหลายข้อที่สอดคล้องกันแม้จะไม่ชัดเจน โดยตรงก็ตาม แต่ก็สามารถนำมาปฏิบัติเพื่อความเป็น ผู้มีความสุข มีอัธยาศัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เห็นแก่ตัว เป็นต้น น่าเสียดายที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ การศึกษาของไทยไม่ให้ความสำคัญ

ทำไมความเป็นสุภาพบุรุษจึงเลือนหายไปจากกองทัพเรือ และสังคมไทย

หากกล่าวว่าสุภาพบุรุษไม่เหลือ หรือปรากฏใน ปัจจุบัน ก็จะเป็นการกล่าวที่เกินจริง แต่ตามความรู้สึก ของผม สุภาพบุรุษค่อย ๆ เลือนหายไปเมื่อเปรียบเทียบกับนายทหารเรือรุ่นเก่า หรือประมาณครึ่งศตวรรษที่ ผ่านมา เป็นความเห็นส่วนตัวครับ หลายท่านอาจไม่เห็นด้วย ไม่เป็นไรครับ เพราะทุกคนมีอิสระทางความคิด ไม่จำเป็นต้องคิดเหมือนกัน

“เอ ชัมมา เหตุปัพพวา เตสัง...” แปลอย่างง่าย ๆ ว่า ผลย่อมเกิดจากเหตุ เป็นหัวข้อธรรมที่พระอัสชิลกล่าว กับสารีบุตร (ตอนยังไม่ได้บวช) จนสารีบุตรนัยน์ตา เห็นธรรม ที่ยกข้อธรรมนี้มาเพื่อชวนผู้อ่านตามไปดู สาเหตุบางประการ ที่เหตุใดความเป็นสุภาพบุรุษของ นายทหารเรือจึงลดน้อยลงไป ก่อนอื่นเราไม่ควรตำหนิ นายทหารรุ่นใหม่เกี่ยวกับเรื่องนี้ การโยนความอ่อนด้อย

ดังกล่าวให้แก่พวกเขา ดูจะไม่เป็นการยุติธรรม ถ้าจะหา ผู้รับผิดชอบก็ควรเป็นผู้ใหญ่ทั้งในอดีตและปัจจุบัน จึงจะเป็นธรรม

นายทหารรุ่นใหม่ขาดการปลูกฝัง อบรม สั่งสอน เกี่ยวกับความเป็นสุภาพบุรุษทั้งในขณะศึกษาอยู่ใน โรงเรียนนายเรือ และในสถานการศึกษาชั้นสูงของ กองทัพเรือ แม้ในหลักสูตรของโรงเรียนต่าง ๆ ไม่มี หัวข้อวิชาดังกล่าว แต่ก็สามารถแก้ปัญหาได้โดยให้มีการบรรยายพิเศษโดยบุคคลที่มีชื่อเสียง และเป็นตัวอย่าง ที่สังคมยอมรับ เราควรตระหนักว่าการปลูกฝังให้คน เป็นสุภาพบุรุษต้องใช้เวลา มิใช่จะสำเร็จเพียงชั่วข้ามคืน และที่สำคัญต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง และแพร่หลาย แม้ในหน่วยต่าง ๆ ที่มีใช้หน่วยศึกษา

คงไม่มีคนโต้แย้งว่า ในสังคมที่ยึดถือวัตถุนิยม เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้คนในสังคมเห็นแก่ตัว ซึ่งเป็นปัจจัยร้าย ที่ทำลายความเป็นสุภาพบุรุษที่ต้องเสียสละ เอื้อเพื่อ เผื่อแผ่ต่อผู้อื่น

ขาดแรงจูงใจสำหรับนายทหารในการดำรงชีวิต และการปฏิบัติงาน เรามักจะเห็นแผ่นป้ายแสดงวิสัยทัศน์ และนโยบายเฉพาะหน้า หรือนโยบายเร่งด่วนของผู้นำ กองทัพเรือเป็นประจำเมื่อมีการเปลี่ยนผู้นำใหม่ แต่ใน สิ่งที่กล่าวนั้นไม่เคยปรากฏเกี่ยวกับสุภาพบุรุษ เป็นสิ่งที่ ชี้ให้เห็นว่าเราให้ความสำคัญเรื่องนี้น้อยลง

อาจมีคนโต้แย้งว่า ในค่านิยมกองทัพเรือปรากฏ เกี่ยวกับสุภาพบุรุษอยู่แล้ว ในหัวข้อความเป็นผู้มี คุณธรรม จริยธรรม และความเป็นสุภาพบุรุษทหารเรือ แต่ที่ขาดรายละเอียดคุณลักษณะของสุภาพบุรุษ ทหารเรือ และที่น่าสงสัยคือ สุภาพบุรุษทหารเรือแตกต่าง จากสุภาพบุรุษโดยทั่วไปของสังคมไทยอย่างไร ทำนอง เดียวกันกับ “นักรบขาวเรือ” ต่างจากนักรบโดยทั่วไป อย่างไร ซึ่งระยะหลังค่านี้นักพบบ่อย ๆ ผมเคยถาม นายทหารรุ่นใหม่หลายคนแต่ไม่ได้รับคำตอบ

ผู้อ่านบางท่านอาจพอจำได้ว่าเมื่อประมาณ ๓๐ - ๔๐ ปีที่ผ่านมา กองทัพเรือได้จัดทำ “คุณสมบัตินายทหารเรือไทย” ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัตินี้สำคัญ

๕ ประการ มีข้อที่ ๔ “เป็นสุภาพบุรุษ” มีรายละเอียดที่เป็นแก่นสำคัญอีก ๔ ข้อย่อย โดยความคิดเห็นส่วนตัว แม้คุณสมบัติที่กำหนดในข้อที่ ๔ ไม่ครอบคลุมลักษณะของสุภาพบุรุษตามความคิดของฝ่ายตะวันตกก็ตาม แต่ถือว่าที่กำหนดไว้น่าจะเพียงพอในระดับหนึ่ง หากรวมเข้ากับคุณสมบัติข้ออื่น ๆ น่าจะเพียงพอสำหรับสุภาพบุรุษของนายทหารเรือ

น่าเสียดายอย่างยิ่งที่ในระยะหลังแทบจะหาดูได้ยาก ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่ได้เคยปรากฏมาแล้ว นี่เป็นข้อเท็จจริงชัดเจนว่าผู้ใหญ่ในกองทัพเรือ และนายทหารเรือโดยทั่วไปไม่ได้ให้ความสำคัญ ผมรู้สึกประทับใจคณะกรรมการที่ได้กำหนดคุณสมบัติของนายทหารเรือ มีความคิดลึกซึ้งและละเอียดรอบคอบ ซึ่งต่างจากคณะกรรมการที่กำหนดค่านิยมของกองทัพเรือ พ.ศ.๒๕๕๓ ที่เน้นรูปแบบ (SAIL) มากกว่าเนื้อหา (ผมเคยเขียนวิพากษ์ค่านิยมของกองทัพเรือเมื่อราว ๕ ปีที่แล้ว)

เมื่อกล่าวถึงคุณสมบัติของนายทหารเรือไทย สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามประการหนึ่งคือระบบอาวุโส กองทัพเรือได้จัดทำทำเนียบอาวุโสมานานแล้ว ซึ่งคงได้รับแบบอย่างจากราชนาวิกโยธินของ Her Majesty’s Stationary Office ได้จัดพิมพ์ The Navy List (มักนิยมเรียกสั้น ๆ ว่า The List) ทุกปี เพื่อใช้ในการพิจารณาการโยกย้ายและอื่น ๆ ทำเนียบอาวุโสสำหรับทหารเรือมีความสำคัญมาก เช่น เมื่อเรือหลวงแล่นผ่านกันในระยะใกล้ เรือที่มีผู้บังคับการเรืออาวุโสต่ำกว่าต้องทำความเคารพเรือที่มีผู้บังคับการเรืออาวุโสสูงกว่า สำหรับลำดับอาวุโสของนายทหารเรือดูได้จากทำเนียบอาวุโสของกองทัพเรือ

ความเป็นสุภาพบุรุษทหารเรือกับความอาวุโสเดิมยึดถือกันอย่างเหนียวแน่น จนเป็นที่กล่าวขานในเชิงบวกจากสังคม แต่ปัจจุบันระบบอาวุโสยังคงปรากฏอยู่ทว่าในทางปฏิบัติบางครั้งถูกทำลายโดยการวิงวอน หรือระบบอุปถัมภ์บ้างในบางกรณี จริยอยู่การโยกย้ายข้าราชการให้มีตำแหน่ง ยศสูงนั้น ตามหลักการบริหารงานบุคคลไม่ใช่ค่านิยมเฉพาะอาวุโสเพียงอย่างเดียว ความสามารถ ความรู้ และอื่น ๆ ควรนำมาประกอบพิจารณาด้วย

อาจเรียกกันว่า ระบบ Fast Track ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีสำคัญอยู่ที่ว่าคนที่เป็นผู้พิจารณาต้องเป็นคนที่ยึดถือระบบคุณธรรมประกอบด้วย ลำพังการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาที่แม้ขัดกับความรู้สึกของคนส่วนใหญ่ แต่คงต้องยอมรับ เพราะเป็นอำนาจและความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา แต่การวิงวอนต่างหากที่ไม่สมควรเกิดขึ้น เพราะนอกจากทำลายระบบอาวุโสแล้ว ยังขาดความเป็นสุภาพบุรุษอีกด้วย สุภาพบุรุษต้องไม่เห็นแก่ตัวและยึดถือความถูกต้อง

สุภาพบุรุษในสนามรบ

นายพลเอกห้าดาว Mac Arthur กล่าวว่า “ในการทำสงครามไม่มีอะไรมาทดแทนชัยชนะได้” คู่ต่อสู้จึงต้องรบกันอย่างสุดชีวิต การอ่อนฝีมือให้ข้าศึกจึงแทบจะแยกหาดูได้ยาก แต่กระนั้นก็ตามนักรบที่เป็นสุภาพบุรุษยอมหาโอกาสแสดงความเป็นสุภาพบุรุษเมื่อมีโอกาส

ในการรบระหว่างรัสเซีย - ญี่ปุ่น ค.ศ.๑๙๐๕ ที่ ซุซิม่า กองเรือของรัสเซียถูกทำลายอย่างย่อยยับ และยอมจำนนต่อกองเรือญี่ปุ่นในที่สุด นายพลเรือ โรซท์ เคสท์ เวนสกี แม่ทัพเรือรัสเซียได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่นายพลเรือ โตโก ส่งตัวเขาไปรับการรักษาพยาบาลที่ญี่ปุ่น ต่อมานายพลเรือ โตโก ได้ไปเยี่ยมแล้วกล่าวกับ แม่ทัพเรือรัสเซียอย่างน่าประทับใจว่า “ไม่มีสิ่งใดที่ นักรบจะต้องอายเมื่อพ่ายแพ้อย่างมีเกียรติ นักรบนั้น ต้องประสบกับสองอย่างเท่านั้น แพ้ หรือชนะ สำคัญ อยู่ที่ว่าเราได้ทำหน้าที่ของเราแล้ว ท่านได้ทำหน้าที่ของท่านอย่างดีเยี่ยม แม้ได้รับบาดเจ็บสาหัส ข้าพเจ้า ขอคารวะท่านด้วยความจริงใจ” นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งของสุภาพบุรุษนักรบ

แต่สำหรับคำกล่าวของ Lord Nelson ที่ว่า “Gentlemen, when the enemy is committed to a mistake we must not interrupt him too soon” ดูน่าจะกำกวมว่าเขาแสดงความเป็นสุภาพบุรุษหรือไม่ แต่หากดูจากชีวประวัติของเขาแล้ว น่าจะมีความหมายเป็นบวก

สำหรับกองทัพเรือไทย แม้นายทหารเรือจะขาดประสบการณ์ในการรบ แต่การศึกษาประวัติศาสตร์ สงคราม อาจพอช่วยให้เป็นสุภาพบุรุษในสนามรบได้ในระดับหนึ่ง ที่สำคัญคือ พวกเขาควรได้รับการปลูกฝัง ตั้งแต่วัยเยาว์อย่างเพียงพอ เพื่อว่าเมื่อมีโอกาสพวกเขา จะได้นำมาใช้ถูกกาลและเทศะ

กองทัพเรือสหรัฐอเมริกา กล่าวอย่างกว้าง ๆ ในหนังสือ เรื่อง Naval Ceremonies, Customs and Tradition ว่า : เป็นการยากที่ให้นิยามคำว่า “สุภาพบุรุษ แต่เป็นสิ่งที่ฉลาดที่สุด และเป็นที่โง่เมื่อหยาบคาย พร้อมกันยกตัวอย่างนักรบที่มีชื่อเสียงในอดีตทั้งของอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เช่น Suffren, Jervis, Howe, Nelson, Perry, Lawrence, ... Halsey, Nimitz และ King ต่างก็เป็นสุภาพบุรุษ แม้ว่าบางคน

เป็นคนขวานผ่าซาก หรือกระด้าง พวกเขา รู้คุณค่า ประเพณี และพิธีการ และเหนืออื่นใดพวกเขาเป็น “คนที่มีชื่อเสียงในทางที่ดี”

ส่งท้าย

จากข้อเขียนนี้หากผู้อ่าน และโดยเฉพาะผู้รับผิดชอบ เห็นความสำคัญของความเป็น สุภาพบุรุษ ของ นายทหารเรือไทย คงไม่เกินความสามารถที่จะฟื้นฟู และเรียกความเป็นสุภาพบุรุษกลับคืนมา แต่ประเด็น สำคัญอยู่ที่ผู้นำ และผู้ใหญ่ในกองทัพเรือ ตลอดจนบรรดานายทหารเรือมีความตระหนักในประเด็นที่ยกขึ้นมา หรือไม่เพียงใด ต้นทุนทางสังคมที่บรรพบุรุษทหารเรือ สละสวไม้มันจะร่อยหรอลงไป แต่คนรุ่นปัจจุบันยังมี โอกาสสะสมให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์ต่อไป แม้ต้องใช้ เวลาบ้างก็ตาม

สำหรับข้อเสนอแนะนั้นผมได้กล่าวไปบ้างเล็กน้อย แล้วแต่ยังคงไม่เพียงพอ ควรคิดและจัดทำเพิ่มเติม กำหนด “คุณสมบัตินายทหารเรือไทย” อย่างที่ เคยทำ “คุณสมบัตินายทหารเรือไทย” แสดงไว้ในที่ต่าง ๆ เช่น ในห้องอาหารของกองบัญชาการกองทัพเรือ ในห้องโถงนายทหาร (wardroom) ของเรือ ที่สถานศึกษา ในห้องประชุม หรือสโมสรของหน่วยต่าง ๆ ในวารสาร ต่าง ๆ ของกองทัพเรือ เป็นต้น

การฟื้นฟู “ความเป็นสุภาพบุรุษ” ที่ได้เลือนหายไป ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก เพียงแต่ตระหนักว่าเป็นเรื่อง สำคัญและจำเป็น อนึ่งลำดับความสำคัญของเหล่าทัพที่ กองทัพเรือเป็นลำดับสุดท้ายตามโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งสื่อมวลชนได้ชี้ให้เห็นบางโอกาสนั้น เราต้องยอมรับ เพราะพวกเขาแสดงจากความรู้สึก (ต่างจากการเรียง ลำดับของทางราชการ) การฟื้นฟู หรือเรียกกลับศรัทธา ในประเด็นนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งที่พอช่วยเยียวยาได้บ้าง แม้ต้องใช้เวลา ☺

